

μηθευθῶν διὰ τῶν χρημάτων τῶν βούτυρον μόνον, χοίρειον λίπος, τυρίον, γάλα, καφέ, ψητὸν κρόνον ἢ χοιρομέρι, ζύθον ἢ οἶνον.

— Ποία εἶνε ἡ μερὶς τῶν καταδίκων ;

— Ἔχουν καθ' ἡμέραν 560 γραμμ. ἄρτου, 5 1[2] ὑποδεκάλ. ζωμοῦ τὸ πρῶν, 5 ὑποδεκάλ. τὴν μεσημβρίαν μετὰ λαχανικῶν, καὶ τὴν ἐσπέραν 3 1[2] ὑποδ. Δς δὲ τῆς ἐβδομάδος τοῖς δίδεται βρωμιὸν βραστὸν ἢ ψητὸν, τὰς δὲ ἑορτασίμους ἡμέρας λαμβάνουσι διπλασίαν μερίδα.

— Καὶ πόσας ὥρας ἐργάζονται καθ' ἑκάστην ;

— Ἐνδεκα ὥρας. Ἀπὸ δὲ τῆς 12 μέχρι τῆς 1 τρώγουν καὶ ἀπὸ τῆς 1 μέχρι τῆς 2 περιπατοῦν εἰς τὴν αὐλήν.

Ὁ ἀρχιμάγειρος δὲν ἠθέλησε νὰ μ' ἀφήσῃ νὰ ἀπέλθω πρὶν ἢ γευθῶ τὸ βόφημα καὶ τὸ κρέας· ἔπειτα δὲ μοὶ ἔδειξε βιβλίον, ἐν ᾧ ὁ ὑπουργὸς τῆς δικαιοσύνης ἐβεβαίωσεν ὅτι κατὰ τὴν τελευταίαν αὐτοῦ ἐβδομαδιαίαν ἐπίσκεψιν εὗρε τὴν τροφὴν τῶν καταδίκων πρεπόντως παρεσκευασμένην.

Ὡς βλέπετε, παρήλθεν ἡ ἐποχὴ καθ' ἣν τὸ ὄνομα «αὐστηρικὴ φυλακὴ» ἐνεποίει φρίκην εἰς τὸν ἀκούοντα. Ἡ ὑπερβολὴ τοῦ κακοῦ ἐπήνεγκε τὴν ὑπερβολὴν τοῦ καλοῦ, ὥστε ἡ ἀθιερξίς ὑπὸ παντοίων ὑλικῶν ἀπολαύσεων συγκερασθεῖσα, σχεδὸν δὲν εἶνε πλέον ποινή. Καὶ τὰ ἐκ τῆς βελτιώσεως ταύτης προκύπτοντα ἄτοπα εἶνε πασιφανῆ, διότι διὰ τοῦ τρόπου τούτου προσέκυψε τακτικὴ πελατεία ἀνθρώπων *καλομαθημένων*, οἵτινες ἅμα ἀπολυόμενοι τῶν φυλακῶν, οὐδὲν ἄλλο διακαῶς ἐπιθυμοῦσιν ἢ νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τὴν Κεπύνην¹ ταύτην τοῦ παινικοῦ κώδικος.

Ἐξερχόμενοι τοῦ μαγειρείου ἐστράφημεν πρὸς δεξιὰ κατευθυνόμενοι εἰς τὸ τμήμα τῶν εἰς θάνατον καταδικασμένων.

Ἄλλὰ καὶ ἐνταῦθα οὐδὲν τὸ λυπηρὸν οὐδὲν τὸ πένθημον· ὁ διάδρομος εἶνε εὐρὺς καὶ λευκός, καὶ διὰ ἀεριστῆρων πλατυτάτων εἰσέρχεται τὸ φῶς καὶ χύνεται ὡς καταρράκτης ἀπὸ βρωμῆς τινος τοῦ οὐρανοῦ καταπίπτων.

— Μοὶ ὑπεσχέθητε νὰ μοὶ δεῖξητε τὸν Χάκλερ, εἶπον εἰς τὸν φύλακα.

— Νά τον, ἀπεκρίθη ὁ φύλαξ, ἰστάμενος πρὸ τινος θύρας, ἧς ἦνοιξε τὴν θυρίδα καὶ εἶδε ταχέως εἰς τὸ δωμάτιον, ἔπειτα δὲ παραχωρῶν μοι τὴν θέσιν του προσέθηκε «Κάθηται ἐπὶ τῆς κλίνης του».

Διέκρινα τότε βραχύσωμον καὶ τετράγωνον ἄνδρα βραχὺν ἔχοντα τὸν τράχηλον καὶ τὸ πρόσωπον ζωῶδες καὶ βλακικόν, παρατηροῦντα διὰ βλέμματος ἀπηελθμένου τοὺς συναδέλφους του, οἵτινες διὰ κρητίδος εἶχον σχεδιάσει παιγνίδιον δάμας ἐπὶ τοῦ σανιδώματος καὶ πρηνεῖς κατὰ

1. Τοσαῦτα ἦσαν, ὡς λέγεται, αἱ ἀπολαύσεις καὶ ἡδοναὶ τῆς πόλεως ταύτης, ὥστε ὁ στρατὸς τοῦ Ἀννίθα τῷ 215 π. Χ. καταλαβὼν αὐτὴν νικηφόρος μετὰ τὴν ἐν Κίαναις μάχην, καὶ διαχειμάσας ἐν αὐτῇ, ἐξεθλήθη καὶ κατεστράφη.

γῆς ἔπαιζον μεταχειριζόμενοι ἀντὶ πεσῶν φαθήλους.

— Καὶ πότε θὰ ἐκτελεσθῇ ἡ θανατικὴ ποινὴ του ;

— Πιστεύω αὔριον.

— Χαίρετε λοιπὸν, βλεπόμεθα πάλιν αὔριον, τῷ εἶπον ἀπερχόμενοι.

Μοὶ ἦνοιξε τὴν θύραν φρουρουμένην ὑπὸ σκοποῦ καὶ ἤκουσα ὀπισθὲν μου τὸ κλειδίον τρίζον ἐν τῷ κλειθρῷ μετὰ καταχθονίου σαρκασμοῦ.

(Ἐκταται τὸ τέλος.)

Π. Ι. Φ.

ΣΥΡΡΑΚΟΝ ΚΑΙ ΚΑΛΑΡΡΥΤΑΙ

Οἱ Καλαρρῦται κεῖνται κατὰ τὸ ὄρος Πολύαιον, ἀπέναντι τοῦ Συρράκου, ὅπερ, ὡς δίδυμον ἀδελφί, μόνον ἀσπλαγχνία πολιτικὴ δύναται νὰ χωρίσῃ τοῦ ἄλλου δι' αὐθαιρέτου γραμμῆς, ἐνῶ καὶ ἡ ἱστορία τοῦ τὸ ἐνόησε καὶ ἡ φυσικὴ του θέσις τὸ συνδέει. Οἱ κάτοικοι τῶν δύο χωρίων, ὡς καὶ τῆς περιχώρου, ἦσαν μὲν βλακικῆς καταγωγῆς, ἀλλ' ἐξελληνίσθησαν ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε οὐδεὶς βεβαίως σκέπτεται νὰ μὴ θεωρήσῃ Ἑλληνας ἐκ τῶν γνησιωτέρων τὸν Κωλέτην καὶ τόσους ἄλλους πολιτικούς, λογίους, εὐεργέτας τῆς κοινῆς πατρίδος. Τὰ δύο δίδυμα χωρία δὲν ἔχουσιν ἱστορίαν παλαιάν οὐδ' ἀναφέρονται ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων. Ἄλλὰ συνεκεντρώθη εἰς αὐτὰ τόση ζωὴ ἐπὶ ὀλίγους αἰῶνας, ὥστε ἀναπληροῦται δι' αὐτῆς ἡ ἔλλειψις μακροαἰωνος σειρᾶς περιπετειῶν. Δὲν εἶχε δίκαιον ὁ Πουκεβίλ λέγων ὅτι «οἱ ἠπειρωτικοὶ βράχοι, αἱ φάραγγες, τὰ προαιώνια δάση, τὰ δροσερὰ σπήλαια, ὑπάρχουσιν ἐν αὐτῇ τῇ πατρίδι τῶν ἡμιθέων. τέκνων τῆς Ἑλλάδος ; »

Τὰ εὗρεν ἐκεῖ χαριτωμένα, πλούσια, εὐνομούμενα μὲ ἰδιάζοντα τύπον ἐθνικοῦ βίου ἑλληνικώτατα, καὶ τὰ ἠγάπησε κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ αἰῶνος ὁ γάλλος φιλέλληνας, μετὰ στοργῆς περιγράφει αὐτὰ. Τὸν συγκινεῖ καὶ αὐτὸς ὁ ἦχος τῶν κωδῶνων ὁ ἐρχόμενος ἐκ τῶν Καλαρρῦτων, τὸν μαγεύει ἡ συνένωσις τῶν χαρίτων ἐκεῖ τῆς φυτείας τῆς Ἀνατολῆς ἠνωμένης μετὰ τῆς σοβαρότητος τῶν καλλονῶν τῆς πατρίου χλωρίδος, καὶ ἔνθα κρως ἀνεπόλησεν ἐκεῖ τοὺς παιδικοὺς αὐτοῦ χρόνους. Εὕρισκετο εἰς τὸ βάθος τοῦ κρηνοῦ ὅπου ῥεεὶ ὁ ποταμὸς τῶν Καλαρρῦτων, οὗ ἀπετέλουν καταρράκτας τὰ δικυγῆ ὕδατα, καὶ ἐχρειασθῆναι νὰ στρέψῃ πολὺ ὑψηλὰ τοὺς θοφθαλμοὺς, ἵνα ἀνακαλύψῃ οὐρανογεῖτονα τὴν ὠραίαν ὀμώμυνον κόμην.

Ἡ κωμόπολις αὕτη ἤρθημεν τῷ 1815 περὶ τὰς διακοσίας οἰκογενείας ἐγκατεστημένους ἐν θέσει ἀρροδιωτέρᾳ μᾶλλον εἰς φωλεὰς ἀετῶν καὶ γυπῶν παρὰ εἰς φιλησύχους καὶ καλλιτεχνικοὺς κατοίκους διακρινομένους διὰ τὰς τέχνας αὐτῶν καὶ τὴν φιλονομίαν. Ἄλλ' ἡ ἀπομόνωσις ἐκεῖνῃ ἐν τόπῳ οὕτως ὀχυρῷ ἐκ φύσεως ἀνέπτυξε παρ' αὐτοῖς τὸ αἰσθημα τῆς ἀνεξαρτησίας, καὶ ἡ ἀ-

σφάλεια, ὡς ἀγαθὸν καρπὸν, τὸ τῆς φιλοπονίας καὶ μελέτης. Τὸ κατ' ἀρχὰς οἱ κάτοικοι ἦσαν ποιμενικοὶ, καὶ αὐτοὶ κατεβίβαζον εἰς τὰς ἀγορὰς τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου τὰ προϊόντα τῶν γειτονικῶν ὀρέων· παρ' αὐτῶν δὲ ἠγόραζε καὶ αὐτὴ ἡ Γαλλία τὰ δέρματα. Ἀλλὰ μὴ περιορισθέντες εἰς τοῦτο, βαθμηδὸν ἤρξαντο καὶ τῆς ὑφαντικῆς, ἐξάγοντες καὶ εἰς τὸ ἐξωτερικὸν τὰ ἔργα τῶν χειρῶν των· ἡ δὲ φιλοπονία καὶ οἰκονομία αὐτῶν ἐπέφερε τὸ θαυμασιὸν ἀποτέλεσμα τοῦ ἐκτάκτου πλουτισμοῦ των, καὶ ἐντὸς ἡμίσεος αἰῶνος, ἀπὸ τοῦ 1810 καὶ ἐξῆς, οἱ Καλαρρυτιῶται μετὰ τῶν Συρακιωτῶν, τῶν Μετσοβιτῶν καὶ τῶν κατοικῶν τοῦ Ἀσπροποτάμου καὶ τοῦ Ζαγορίου κατέλαβον, ὡς διὰ νέων ἀποικιῶν, τὰς ἀκτὰς τῆς Μεσογείου, ἰδρύνοντες ἐμπορικὸς οἴκους ἐν Νεαπόλει, Λιβόρνῳ, Γενουῇ, Σαρδηνίᾳ, Μάλτᾳ, Βενετίᾳ, Τεργεστῇ, Ἀγκῶνι καὶ Ῥαγούζῃ. Ὁ Πουκεβίλ λέγει ρητῶς, ὅτι εὐρην ἐν Καλαρρυτίαις ἐμπορικὴν κίνησιν ἀμιλλωμένην πρὸς τὴν τῶν κυριωτέρων ἐμπορικῶν πόλεων τῆς Εὐρώπης· τὰ σπουδαιότερα δὲ ἐμπορεύματα ἦσαν οἱ βάμβακες τῆς Μακεδονίας καὶ Θεσσαλίας ἐξαγόμενοι εἰς Αὐστρίαν, αἱ μέταξαι τῆς Ἀγυῖας καὶ τοῦ Βόλου, τὰ δέρματα λαγωῶν, ἄρκτων, καὶ ἄλλα γουναρικά ἐξαγόμενα εἰς τὸ βασιλείον τῆς Νεαπόλεως, ἔνθα ἀντηλλάσσοντο πρὸς χρυσὰ νήματα, τοῦθ' ὕπερ ὑπῆρξεν ἡ μεγαλύτερα βάσις τοῦ πλουτισμοῦ τῆς κωμοπόλεως.

Ἄλλ' οἱ μεγάλοι ἐμπορικοὶ οἴκοι δὲν περιορίζονται εἰς τὴν χρηματολογία· ἐπροστάτεον δὲ παντοειδῶς τὰ γράμματα, τὰς τέχνας καὶ τὴν κατωτέραν βιομηχανίαν. Ἐν τοῖς οἴκοις τῆς Ἰταλίας ἐφιλοξενούνοτο φιλοτίμως ἐπὶ μακρὸν χρόνον οἱ εἰς τὰ ξένα σπουδάζοντες ἠπειρώται. Καὶ τοιαύτης εὐγενοῦς φιλοξενίας ἀναμνήσεις ἐγλύκαινον τὰ γηραιὰ ἔτη διδασκάλων τοῦ ἔθνους, ὅποιοι δ' Ἀσώπιος καὶ ὁ Φιλητάς. Οἱ περιηγητὰι διηγοῦνται, ὅτι εὐρίσκοντο ἐν Καλαρρυτίαις καὶ ἐν Συρράκῳ πολλοὶ οἱ δμιλοῦντες ξένας γλώσσας καὶ ἔχοντες βιβλιοθήκας πλουσίας γαλλικῶν καὶ ἰταλικῶν βιβλίων, ἐπαρκούσας εἰς πᾶσαν μελέτην ἐπὶ τῆς ἐλληνικῆς φιλολογίας.

Ἐκ δὲ τῶν τεχνῶν ἰδίως ἤκμασεν ἐν Καλαρρυτίαις ἡ χρυσοχοικὴ, ἣτις ἐφθασεν εἰς σπάνιον βαθμὸν τελειότητος· στολίγματα εὐαγγελίων, δίσκοι, εἰκόνων δλόχρυσα περιθώρια, μετάλλια, περιδέραια καὶ πάντα τὰ κομφοτεχνήματα τῆς τορνευτικῆς τῶν πολυτίμων μετάλλων εἶχον ἰδιαιτέραν ἀξίαν ἐξερχόμενα ἐκ τοῦ ἐργαστηρίου περιωνύμου καλαρρυτιῶτου καλλιτέχνου. Ἰδίως φημίζεται ὁ Ἀθανάσιος Τσιμούρης, ὁ ἀρχιχρυσοχόος τοῦ Ἀλῆ-πασσᾶ. Τίς οἶδε πόσα κοσμήματα στολίσαντα τὰ στήθη, τοὺς ἀβροῦς βραχιόνας καὶ τὸ μέτωπον τῆς Βασιλικῆς καὶ τῆς Κυρᾶ-Φροσῦνης ἦσαν ἔργα τῶν χειρῶν του. Μοναδικὸς εἰς τὴν σφρηλασίαν ἦτο ἄλλος, ὁ Δημήτριος Παπαγεωρ-

γίου, τοῦ ὁποίου ἕκαστος κτύπος τοῦ σφυρίου ἐστοίχιζεν ἐν φλωρίῳ, ὅταν ἐπρόκειτο νὰ δώσῃ τὸν ἀέρα τῶν ἀργυρῶν μεγάλων δίσκων καὶ τῶν σιγίων. Ἠπόρησαν οἱ κάτοικοι τῶν Ἰωαννίνων, ὅτε καλέσαντες αὐτὸν ἵνα παράσχῃ ταύτην τὴν ὑπηρεσίαν δι' εὐρὸν δίσκον προωρισμένον διὰ τὸν Σατράπην, ἤκουσαν τὸ βαρὺ αἴτημά του· μάρτην τῷ εἶπον ἱκατεύοντες ὅτι πρόκειται περὶ τῆς ζωῆς των καὶ προσέφερον αὐτῷ, ἐν συνόλῳ προεκτιμώντες τὴν ἐργασίαν του, μεγάλην ποσά. Ὁ τεχνίτης ἐπέμενε· ἀλλ' ἤρκεσαν τρεῖς μόνοι θαυματουργοὶ κτύποι του, ἵνα ἐπέλθῃ τὸ ποθοῦμενον ἀποτέλεσμα. Καὶ λέγεται εἶπὼν τότε, ὅτι δὲν ἤθελε τὸ πολὺ χρῆμα τῶν ἀδελφῶν του, ἀλλὰ τὴν ἀναγνώρισιν τῆς ἀξίας τῆς τέχνης του.

Εἰς τὴν τοιαύτην χρυσόπλεκτον φωλεῖν δὲν εἶχε πατήσει τὸν πόδα τοῦ τούρκου· ὀλίγα ἐκατοστύες χρυσίων πληρονομεναί εἰς τὴν Βασιδὲν ἦσαν ὁ μόνος φόρος. Ἄλλ' ὅτε ἡ γαμφώνυξ τυραννία τοῦ Ἀλῆ ἐξηπλώθη ἐπὶ τὴν Ἠπειρον, ἡ μόνη πόλις τῶν Καλαρρυτῶν ἐπλήρωσε φόρον ἐτήσιον 50 χιλ. χρυσίων καὶ ἄλλας πολλὰς ὑφίστατο χρηματικὰς θυσίας. Καὶ ὅμως διηγείται ὁ Πουκεβίλ συγκινῶν ἡμᾶς: «Παρ' ὅλην ταύτην τὴν δυστυχίαν, ἐπειδὴ ἔχουσιν αὐτοδιοίκησιν καὶ μόνον τὸ φάντασμα τούρκου διοικητοῦ, τοῦ λεγομένου σούμπαση, ὅστις οὐδὲν τολμᾷ νὰ ἐπιχειρήσῃ ἀπονεῖ κατὰ τῶν ἐθίμων αὐτῶν, παραμυθοῦνται· εἶνε κύριοι τοῦ σώματος αὐτῶν· ἡ οἰκονομία, ἀρχὴ τοῦ πλοῦτου, καὶ ἡ δραστηριότης συγκρατοῦσιν αὐτοὺς ἐν τῇ ἐλπίδι μέλλοντος καλλιτέρου· ὄντες ἀρκετὰ φιλοπόλιδες, ὥστε νὰ μὴ μεταχειρίζονται εἰμὴ ἐλάχιστα εἶδη ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ, εἰς τὰ ἐργαστήσια τῆς πόλεως αὐτῶν κατασκευάζουσιν τοὺς σοφάδες καὶ τοὺς τάπητας τοὺς ἀποτελοῦντας τὰ κυριώτερα σκεῦη τοῦ οἴκου των, αἱ γυναῖκες αὐτῶν, ὑπείκουσαι εἰς προαιωνίους ἀπαρθάτους νόμους κατὰ τῆς πολυτελείας, ὀφείλουσι νὰ φορῶσιν ἐνδύματα ἐγχωρίου ἐργασίας· καὶ μόνον κόσμημα περισσότερον ἐπιτρέπεται αὐτοῖς τὰ μεταξωτὰ *μανδηλάκια* φορούμενα κατὰ τὰς ἐπισήμους ἡμέρας, ἀπαγορεύονται δὲ εἰς αὐτὰς ρητῶς τὰ κεντήματα, τὰ χρυσὰ νήματα, τὰ σάλια καὶ τὰ γουναρικά τὰ ἐν χρήσει κατὰ τὴν ὑπόλοιπον Ἀνατολήν· οἱ ἐπιτρέποντες εἰς τὰς συζύγους των περισσὰ κοσμήματα θεωροῦνται ἀτιμασθέντες· ἂν δὲ τις ἐνδύθῃ τὸ χρυσοκέντητον καὶ πολυέξοδον ἀλβανικὸν ἐνδυμα, ἂν παρεκτραπῇ τῆς οἰκογενειακῆς αὐταρκείας, θεωρεῖται ὡς ἀμφιβόλου διαγωγῆς καὶ χάνει τὴν ἐμπιστοσύνην τῶν συμπολιτῶν του· τοιοῦτοι εἶναι οἱ θεσμοὶ τοῦ λαοῦ τούτου».

Τί ἐγένετο, ποῦ ἐξηλείφθη, πῶς διεσκορπίσθη ὅλον αὐτὸ τὸ ἀρμονικὸν σύμπλεγμα τῆς φιλοπονίας, τῆς καλλιτεχνίας καὶ τοῦ πλοῦτου; Ἐγένετο ἀρπαγμὰ τοῦ ἀνέμου κατὰ τὴν ἡμέραν, καθ' ἣν ὁ Ἀλῆς, τὴν παραμονὴν τῆς μεγάλης ἐπανα-

στάσεως, ἐβύθισε τοὺς ὄνυχάς του εἰς τὴν ὀρεσί-
κτιστον αὐτὴν φωλεάν, ἵνα ἀπαγάγῃ πλουσίους
δημήρους, δεσμεύων τὸ μέλλον τῆς Ἠπείρου. Ἡ
δημοτικὴ ποιήσις ἐψάλε καὶ ἐδῶ τὸν *Γιάννην*
Λάμπρον, ὃν ὁ παστὰς ἔσυρεν εἰς τὴν ἀρχόννην,
ὅτε ἠκούσθη ἡ βοή τῆς ἐθνικῆς ἐξεργέρσεως, μετὰ
δύο ἄλλων ἠπειρωτῶν δημήρων. Ἐκτοτε εἶδον
τοὺς καλαρρυτιώτας ἀπάτριδας ἢ Κέρκυρα, ἢ Ζά-
κυνθος, ἢ Χαλικίς, αἱ Πάτραι, αἱ Ἀθῆναι καὶ με-
μονωμένους τινὰς ἐνιαχοῦ εἰς πόλεις λαμπράς τῆς
Εὐρώπης. Πικροῦ δὲ ὅπου εὐρέθησαν διέσωσαν ἀ-
κεραίας τὰς τῆς πρώτης των κοιτίδος παραδό-
σεως καὶ ἐπέδωκαν εἰς ὅλα τὰ ἔργα καὶ συνεισθή-
νεικον εἰς τῆς κοινῆς πατρίδος τὰς ἀνάγκας
ἀκαταπαύστως, εἴτε διὰ τοῦ πλουσίου ὀβολοῦ,
προϊόντος τῆς ἀκουράστου ἐργασίας των, ὅ-
πως καὶ ὅλα τὰ τέκνα τῆς εὐάνδρου Ἠπείρου,
εἴτε διὰ τῆς πολιτικῆς περινοίας των, ἧς τηλαυ-
γὲς κορύφωμα παρίσταται ἐν τῇ ἱστορίᾳ μας ὁ
πολιτικώτατος ἐκεῖνος ἀνὴρ Κωλέττης, (ἂν καὶ
ὕπ' ἄλλων λέγεται συρρακιώτης, ἀλλ' εἶνε τὸ αὐ-
τὸ), εἴτε διὰ τῆς ἐπιστήμης των, ἧτις ἀντιπρο-
σωπεύεται καὶ ἐν αὐτῷ τῷ Ἐθνικῷ Πανεπιστη-
μίῳ.

Ἄλλ' ἰδοὺ εἰς τοὺς Καλαρρῦτας φέγγει καὶ πά-
λιν τὸ γαλήνιον φῶς τῆς ἐλευθερίας καὶ τὸ σύν-
νερον παρῆλθε φερόμενον πρὸς βορρᾶν καὶ μέλλον
νὰ ἀφήσῃ μετ' ὀλίγον ἐλεύθερον καὶ τὸν ὀρίζοντα
τῆς Πρεβέζης, τοῦ Σουλίου, τῶν Ἰωαννίνων καὶ
πέραν ἀκόμη. Ὡς δὲ πρὸς στιγμὴν ἐκπτοθηεῖται
περισσεραὶ δις καὶ τρίς περιφέρονται ἐπὶ τῶν πτε-
ρῶν διασκορπιζόμεναι καὶ, παρελθόντος τοῦ φθί-
θου, ὅλαι ὁμοῦ ἐπανακάμπουσιν εἰς τὸ πρῶτον
μέρος ἀνὰ μία κατακαθήμεναι πάλιν, οὕτω καὶ
τῆς Ἠπείρου πολλὰ τέκνα ἤδη θεωροῦσιν ὡς μίαν
μόνην στιγμὴν τοὺς παρελθόντας αὐτοὺς χρόνους
τοῦ διασκορπισμοῦ των, καὶ βαθμηδὸν ἰδοὺ ἐπα-
νευροῖσκουσιν ἀνὰ μίαν ἐλευθέρας τὰς φωλεάς των,
εὐελπιζόμενα καὶ εἰς τοὺς ἄλλους ἀκόμη δούλους
συμπολίτας των τὴν ἐλευθερίαν, ἀφοῦ ἐγνώρισαν
τὴ σημαίνει δούλη πατρίς¹!

ΗΛΕΚΤΡΙΚΗ ΛΕΜΒΟΣ

Ἐν τῇ «Ἐφημερίδι τῶν συζητήσεων» ἀναγι-
νώσκωμεν ἐνδιαφερούσας λεπτομερείας περὶ τινος
μικροῦ καὶ περιέργου πλοίου, ὅπερ κινεῖται ἄνευ
λέβητος, ἄνευ μηχανῆς, ἄνευ πυρός. Πρόκειται
περὶ τῆς ἠλεκτρικῆς λέμβου τοῦ *Θ. Τρουνέ*. Ἡ
λέμβος αὕτη, μήκους 5μ, 50, πλάτους 1μ, 20
καὶ βάρους 80 χιλιογράμμων, ἀναπλέει τὸν Ση-
κουάναν μετ' ἱκανῆς ταχύτητος διὰ μόνης τῆς
ἐνεργείας μικροῦ ἠλεκτρικοῦ κινήτηρος ὑπὸ τοῦ
Τρουνέ κατασκευασθέντος. Εἶναι ὁμοία πρὸς τὰς
συνήθεις λέμβους, φέρουσα μεταξὺ δύο θρανίων
ἠλεκτρικὴν στήλην συνισταμένην ἐκ δύο συστοι-
χιῶν διὰ διττοχρωμικοῦ κάλεος λειτουργουσῶν

καὶ βάρους 24 χιλιογράμμων. Ἡ στήλη αὕτη ἀν-
τιστοιχεῖ πρὸς τὸν λέβητα τῆς ἀτμομηχανῆς,
διότι παράγουσα ἠλεκτρικὸν ρεύμα, τίθηται δι' αὐ-
τοῦ εἰς κίνησιν μικρότατον παρὰ τὸ πηδάλιον
τοποθετημένον κινήτηρα.

Ὁ κινήτηρ τοῦ συστήματος *Siemens*, τροπο-
ποιηθεὶς ὑπὸ τοῦ *Τρουνέ*, στρέφει ταχέως μικρὰν
ἔλικα ἐντθειμένην ἐν τινι τοῦ πηδαλίου ἐντομῇ.
Τοιοῦτῳ τρόπῳ τὸ κωπήλατον πλοῖον μετασχη-
ματίζεται προχειρότατα εἰς ἠλεκτρικόν. Διὰ τῆς
ὠθήσεως δὲ ἐλατηρίου τινὸς ἢ ἔλιξ στρέφεται πά-
ραυτα, τὸ δὲ πλοῖον κινεῖται.

Ἐν ἡρεμοῦντι ὕδατι εὐχρῶς διανύει, φέρον
τρεις ἐπιβάτας, 5 χιλιόμετρα καθ' ὥραν. Ἐν αὐ-
τῷ τῷ *Σηκουάνα* δύναται νὰ διατρέξῃ 4 σχεδὸν
χιλιόμετρα. Ἡ στήλη δύναται ἐπὶ πολλὰς ὥρας
νὰ λειτουργήσῃ ἄνευ ἀπωλείας τῆς ἐνεργείας τῆς·
ἀντὶ δὲ 3 σχεδὸν φράγκων καθ' ἡμέραν δύναται
τις νὰ ταξιδεύῃ ἄνευ ἀτμομηχανῆς.

Πόση ἤδη ἐπετελέσθη πρόοδος ἀπὸ τῆς ἐπο-
χῆς τῶν ἀορίστων ἐκείνων τοῦ κόμητος *Moulin*
δοκιμῶν καὶ τῶν ὑπὸ τοῦ *Jacobi* ἐν τῷ *Νέβα* γε-
νομένων διὰ τοῦ πυροσκάφου!

Ἐν τῇ ἐκθέσει τῶν Ἠλυσίων πεδίων ἡ ἠλεκτρι-
κὴ τοῦ *Τρουνέ* λέμβος θὰ διαπλέῃ τὴν λεκάνην,
ἧτις θέλει περιβάλλει τὸν ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου τῶν
δημοσίων ἔργων ἐκτελέντα φάρον, οὕτω δὲ οἱ
περιέργοι θὰ ἔχωσιν εὐκαιρίαν νὰ παρασταθῶσιν
εἰς τὰ ἐκτελεσθησόμενα νέα πειράματα. Π*

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Οἱ ὑπηρεταί.

— *Νικόλα*, ἔλεγε προχθὲς ὁ κύριος *N** πρὸς
τὸν ὑπηρετὴν του, ὅταν γυρίζω 'ς τὸ σπίτι, πάν-
τοτε σ' εὐρίσκω νὰ κοιμᾶσαι.

— Αὐτὸ τὸ παθαίνω, ἀφέντη, γιὰτὶ δὲν εἰμπο-
ρῶ νὰ μείνω χωρὶς νὰ κάνω κατὶ τι.

*
* *

— Μεγάλῃ δυστυχίᾳ μᾶς εἶνε, ἔλεγεν ἄλλος
τις πρὸς τὸν ὑπηρετὴν του, ὅτι δὲν εἰμποροῦμεν
νὰ κάμωμεν χωρὶς ὑπηρετας.

— Πόσω μεγαλιότερη εἶνε 'ς ἐμᾶς τοὺς ὑπηρε-
τας, ἀποκρίνεται οὗτος, ποῦ δὲν εἰμποροῦμε νὰ
κάμωμεν χωρὶς ἀφεντικά!

*
* *

Ἐπηρετῆς ἔλεγε περὶ τοῦ κυρίου του:

— Αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος εἶνε τόσο βαρὺς, τόσο
ἀμίλητος, ποῦ δὲν ἀνοίγει, ἀδελφὲ, μιὰ φορὰ τὸ
στόμα· καὶ ἂν δὲν διάβαζα τὰ γράμματα ποῦ
λαβαίνει, δὲν θὰ ἤξερα τίποτε γιὰ τὰς δουλει-
αῖς του.

*
* *

Ἐν τινι *ζαχαροπλαστείῳ*:

Εἰς πελάτης. — Παιδί, τὰ γλυκύσματα δὲν